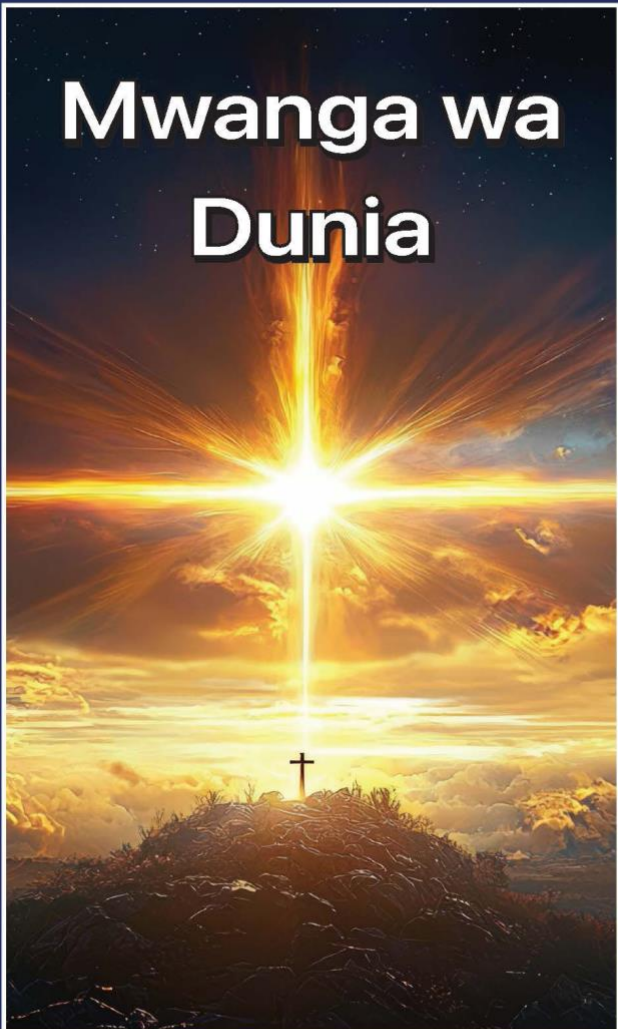

Mwanga wa Dunia

Mwanga wa Dunia

"Hivyo basi, nuru yenu na ing'ae mbele ya watu, ili waone matendo yenu mema, na kumtukuza Baba yenu aliye mbinguni." Mathayo 5:16

Giza hutumika katika Biblia kama ishara ya kutengwa na Mungu na ukosefu wa maarifa kumhusu yeye na madhumuni yake kwa wanadamu. "Mungu ni nuru, wala giza si lolote ndani yake," aliandika Mtume Yohana. (1 Yohana 1:5). Wale wanaomjua Mungu kama anavyojiweka wazi kupitia Neno lake, na wanaojitahidi kutenda mapenzi yake, wanaonyeshwa katika maandiko kama wanaotembea "katika nuru." Wengine wote wanasemekana kutembea "katika giza." 1 Yohana 1:6,7

Giza hili la kiishara lilimiminwa juu ya wanadamu kwa sababu ya dhambi, wazazi wetu wa kwanza wakiwa ndio wadhambi wa asili. Walichagua kutotii sheria ya Mungu, na kwa kufanya hivyo walileta kifo juu yao wenyewe na juu ya wazao wao wote. Paulo aliandika, "Kwa kutotii kwa mtu mmoja wengi [yaani, kizazi chote cha wanadamu] walifanywa kuwa wadhambi." (Warumi 5:19). Hii ina maana kwamba "giza" limefunika dunia tangu siku za Edeni. Kwa hakika, linarejelewa na Nabii Daudi kama uzoefu wa usiku ambalo kuhusu hilo aliandika, "Kilio hakiishi usiku kucha," na kisha akaongeza ahadi inayotia moyo, "Furaha huja asubuhi." Zaburi 30:5

Katika usiku huu mrefu na wa kusikitisha, ambapo kwa kiasi kikubwa watu wamekuwa bila Mungu na bila tum , amekuwa na mashahidi wake duniani, ambao, ama kwa mkono wa Mungu juu yao, au kwa ushuhuda wao wenyewe waaminifu kumhusu, wamekuwa kama taa katika mahali penye giza. Wakati wowote hawakuwahi kuwashawishi watu wengi kuhusu ukweli unaomhusu Mungu, lakini mara nyingi wamehudumu kama waongozaji kwa wale waliomtafuta Mungu kwa bidii ya dhati ili kumpata na kumtumikia. Matendo 17:27

Tukirudi nyuma hadi wakati wa Mafuriko, tunagundua kwamba wakati huo Nuhu alikuwa shahidi wa Mungu Mwenyezi, Muumba. Mtume Petro anatumulisha kwamba Nuhu alikuwa "mhubiri wa haki." (2 Petro 2:5). Hakuirekebisha dunia ya wakati wake, lakini alikuwa nuru katika dunia hiyo kwa sababu alitoa ushuhuda kuhusu Mungu na kusudi la Mungu kuhusiana na Mafuriko yajayo. Msimamo wa Nuhu kwa ajili ya Mungu na kwa ajili ya haki ulithibitishwa na kuja kwa Mafuriko.

Katika karne zote hizo kabla ya Kuja Kwake Kwanza Kristo, Mungu alionyesha nguvu yake ya kuwalinda katika maisha ya mashahidi wake kwa njia ya miujiza, na hili lilisaidia kuongeza ufanisi wa ushuhuda wao. Kupitia kwa Nabii Isaya Bwana aliahidi, "Hakuna silaha itakayotengenezwa dhidi yako itakayofaulu," na hili lilikuwa kweli kihalisi kwa mashahidi wake wote waaminifu katika nyakati hizo za kale. Isaya 54:17

Maadui wa Yosefu walimwuzia kama mtumwa Misri, lakini kupitia malezi ya ajabu ya Mungu alikuwa mtawala wa Misri na mwokozi wa watu wake. Hii

ilidhihirisha kwa ajabu nguvu na utukufu wa Mungu wa Yosefu! Hakuna kumbukumbu kwamba Yosefu aliwahi kuhubiri mahubiri marefu kuhusu Mungu. Maisha yake ya imani ya , na "neni la wakati mwafaka" la mara kwa mara alilotumia kufichua imani yake, yalikuwa na usemi zaidi kuliko mahubiri yoyote aliyoweza kutoa, hasa kwa kuwa Mungu alithibitisha imani yake waziwazi na kulipiza uaminifu wake.

Baadaye, Farao ambaye hakuwa amemfahamu Yosefu alipopata mamlaka Misri, Waisraeli, ambao wakati huo waliishi katika nchi hiyo na walikuwa wameongezeka sana kwa idadi, walifanywa watumwa. Kwa mpango wa Bwana, Musa alainuliwa ili kuwaokoa. Jina na utukufu wa Mungu viliwekwa hatarini Musa na Haruni walipojitokeza mbele ya Farao kudai kuachiliwa kwa Waisraeli.

Mose mwenyewe hakuwa na uwezo wa kutimiza kusudi la Bwana kwa ajili ya watu wake, lakini alisimama kwa uaminifu upande wa Bwana, na kwa jina la Bwana akadai ukombozi kwa ajili ya Waisraeli. Tunajua matokeo. Tauni baada ya tauni ziliwapata Wamisri, na hatimaye kifo cha wazao wao wa kwanza. Kisha mfalme akawataka watoto wa Kiebrania waondoke nchini, nao wakafanya hivyo.

Hata hivyo, Farao alibadili mawazo yake na kutuma jeshi lake kuwakamata tena Waisraeli. Tena, Bwana aliingilia kati, akifungua njia kupitia Bahari ya Shamu kwa ajili ya watu wake, na kuruhusu maji kuizunguka jeshi la Misri walipokuwa wakijaribu kuwafuata. Ndipo iliposikika wimbo huo mkuu wa ukombozi, "Nitamwambia BWANA, maana ameshinda kwa

utukufu; farasi na mpanda wake amewatupa baharini. BWANA ndiye nguvu yangu na wimbo wangu, naye amekuwa wokovu wangu." Kutoka 15:1,2

Ushuhuda huu wa ajabu wa uwezo wa Mungu wa kupigania na kuwakomboa watu wake hawakuwashawishi Waisraeli vya kutosha ili kuwafanya wamwamini kikamilifu ili waendeleo mbele na kumiliki Nchi ya Ahadi. Walikataa ripoti ya majasusi wawili watiifu, Kaleebu na Yoshua, na wakapiga kura dhidi ya kujaribu kuwafukuza Wakanaani kutoka nchi hiyo. Kwa sababu hii, Mungu aliwaruhusu kupotea jangwani kwa miaka arobaini.

Hata hivyo, aliwatunza kwa muujiza. Aliwapa mana kutoka mbinguni, na maji yakatiririka kutoka kwenye mwamba ili kuwaburudisha. Aliwapatia hema kama kituo cha ibada. Katika wakati wote huo, kama Musa alivyowakumbusha Waisraeli, "Kwa miaka hii yote arobaini mavazi yenu hayakuzeeka, wala miguu yenu haikupata majipu wala kuvimba." (Kumbukumbu la Torati 8:4). Musa alijua kwamba ni Bwana aliyewatunza watu wake wakati wa safari yao jangwani, lakini aliogopa wasisahau na akawakumbusha kwamba ni Mungu aliyewapeleka "kupitia jangwa kubwa na la kutisha, nchi yenye kiu na kame, isiyo na maji, yenye nyoka wenye sumu na nge. Aliwatolea maji kutoka kwenye mwamba mgumu." Kumbukumbu la Torati 8:15

Ni Bwana aliyefanya mambo haya kwa ajili ya Israeli, na hivyo, kupitia uhusiano wake nao na licha ya ukosefu wao wa imani, walikuwa wakitumika kama mashahidi wake. Hili likaendelea kuwa kweli, chini ya

uongozi wa Yoshua, na kwa muujiza mwingine, aliwawezesha kuvuka Mto Yordani na kumiliki Nchi ya Ahadi.

Kuta Zinazoporomoka

Mara tu walipoingia Kanaani, Waisraeli walikabiliwa na mji uliokuwa na ngome na ukuta wa Yeriko. Hakuna maendeleo yalioweza kufanywa katika kumiliki nchi hadi mji huu ulipotekwa, lakini hawakuweza kufanya hivi kwa hekima yao wenyewe na kwa nguvu zao wenyewe. Kisha, "Wakati Yoshua alipokuwa karibu na Yeriko, alitazama juu akamwona mtu amesimama mbele yake akiwa na upanga uliotolewa mkononi mwake. Yoshua akamkaribia na kumuuliza, 'Je, wewe ni kwa ajili yetu au kwa ajili ya adui zetu?'" Yoshua 5:13-15

Mtu aliyekuwa na upanga uliotolewa alijitambulisha kama "mkuu wa jeshi la Bwana" – majeshi ya kimalaika ya Bwana. Kama mjumbe wa Bwana, "mtu" huyu alimwelezea Yoshua mkakati wa kutumika katika kuichukua Yeriko. Yoshua alifuata maagizo haya, na kuta za mji zilianguka mbele yao. "Basi Bwana alikuwa pamoja na Yoshua, na sifa yake ikasambaa katika nchi yote." Yoshua 6:27

Ushindi mwingine wa kipekee uliomletea Bwana utukufu ulikuwa ni ule wa Gidioni dhidi ya Wamidiani kwa kundi lake dogo la watu mia tatu. Tena, ni Bwana aliyepata ushindi. Wakati watu mia tatu wa Gidioni, wakitekeleza maagizo ya kiongozi wao, walipovunja vyombo vyao vya udongo, na kuacha mwanga wa mishumaa yao ukimetameta gizani, nao wakapiga

tarumbeta zao na kupiga kelele, "Upanga wa Bwana, na wa Gidioni," "Bwana akamweka kila mtu upanga wake juu ya rafiki yake, hata katika kambi yote [ya Wamidiani]: na kambi ikakimbia." Waamuzi 7:20-22

Yehova Ndiye Mungu

Kupitia kwa Nabii Eliya, Mungu pia alidhihirisha utukufu wake kwa namna ya kipekee sana. Kupitia ushawishi wa Yezabeli, mke wa Mfalme Ahabu, Israeli ilikuwa imeongozwa katika ibada ya uanagenzi ya Baali. Kwa maelekezo ya Bwana, Eliya alipanga jaribio lifanyike kwenye mlima wa Karmeli ili iweze kudhihirishwa kama Yehova au Baali ndiye Mungu wa kweli na aliye hai. Ilikubaliwa kwamba yule ambaye angefanya moto kushuka kutoka mbinguni na kuunguza dhabihu iliyotolewa kwake ndiye angekuwa Mungu wa kweli.

Kulikuwa na mkusanyiko mkubwa sana kwenye mlima Karmeli na maeneo yake jirani siku hiyo. Eliya alisisitiza makuhani wa Baali waonyeshe kwanza, nao wakafanya hivyo, lakini hawakupata matokeo yoyote. Siku nzima walilia na kuomba kwa sauti kwa Baali, lakini Baali hakujibu. Eliya aliwatania akisema, "Pigeni kelele kwa nguvu! Hakika yeye ni mungu! Labda amezama katika mawazo, au yuko na shughuli nyingi, au yuko safarini. Labda amelala na anapaswa kuamshwa." 1 Wafalme 18:27

Makuhani wa Baali wakaendelea na vilio vyao vya kuombaomba kwa mungu wao hadi wakati wa "sadaka ya jioni." Kisha Eliya akawaalika watu wasogee karibu ili kuangalia jaribio alilokuwa akilitayarisha.

Akatengeneza madhabahu na kuweka sadaka juu yake. Kisha, ili kuonyesha kwamba hakuna hila iliyokuwa inafanyika, alichimba mfereji kuzunguka madhabahu na kuuja maji, akilia madhabahu na sadaka maji. Kisha Eliya akaomba:

"Ee Bwana, Mungu wa Abrahamu, Isaka na Israeli, na ijulikane leo kwamba wewe ndiwe Mungu wa Israeli na kwamba mimi ni mtumishi wako na nimetenda mambo haya yote kwa amri yako. Nisikie, Ee Bwana, nijibu, ili watu hawa wajue kwamba wewe, Ee Bwana, ndiwe Mungu, na kwamba unarudisha mioyo yao." 1 Wafalme 18:36,37

Kwa kujibu sala hii ya busara iliyoomba Mungu atetee jina lake mbele ya watu wake, moto ulishuka na kuunguza sadaka ya kuteketeza, na kuni, na mawe, na vumbi, na kulamba maji yaliyokuwa kwenye mfereji. Watu wote walipoona, walianguka uso chini, na wakasema, "Bwana, yeye ndiye Mungu; Bwana, yeye ndiye Mungu." 1 Wafalme 18:38,39

Jeshi la Waasuri Liliangamizwa

Wakati wa utawala wa Mfalme Hezekia, Sanabera, mfalme wa Ashuri, katika kampeni ya uvamizi, alitaka Yerusalemu ikabidhiwe kwake. Alimtuma mjumbe kwa Hezekia akimtaka ajisalishe, lakini ombi hilo halikukubaliwa. Mjumbe alitumiwa tena, akiwa na ujumbe ufuatao:

"Usiruhusu mungu unayemtegemea akuonee hila anaposema, Yerusalemu haitakabidhiwa mikononi mwa mfalme wa Ashuri. Hakika umesikia yale wafalme

wa Ashuri waliyowatendea mataifa yote, wakiyaharibu kabisa. Nawe utaokolewa? Je, miungu ya mataifa yaliyoangamizwa na mababu zangu iliwaokoa - miungu ya Gozani, Harani, Rezofu na watu wa Edeni waliokuwa Tel Asari? Yuko wapi mfalme wa Hamathi au mfalme wa Arfadi? Wako wapi wafalme wa Lairi, Sefarvaimu, Hena na Ivva?" 2 Wafalme 19:10-13

Hapa kulikuwa na changamoto ya moja kwa moja kwa uwezo wa Mungu wa Israeli wa kuzuia mpango wa Sanheribu wa kuangusha na kuifanya Yerusalemu kuwa mtumwa. Kwa ushauri wa Nabii Isaya, Mfalme Hezekia aliomba kwa dhati kwa Mungu, akisema:

"Ee Bwana Mungu wa Israeli, uliyeketi kati ya kerubimu, wewe peke yako ndiwe Mungu juu ya falme zote za dunia. ... Bwana, sikia maneno ambayo Senakeribu ametuma kuyaudhi Mungu aliye hai. Ni kweli, Bwana, kwamba wafalme wa Asuri wameangamiza mataifa haya na nchi zao. Wamewaviringisha miungu yao katika moto na kuangamiza, kwa maana hawakuwa miungu bali mbao na mawe tu, yaliyotengenezwa kwa mikono ya wanadamu. Sasa, Ee Bwana, Mungu wetu, utuokoe kutoka mkononi mwake, ili falme zote za dunia zijue kwamba Wewe peke yako, Ee Bwana, ndiwe Mungu." 2 Wafalme 19:15-19

Bwana akamjibu nabii Isaya sala hii, akimhakikishia nabii na mfalme kwamba kwa hakika atailinda Yerusalemu, "kwa ajili yangu, na kwa ajili ya mtumishi wangu Daudi." Tena tunaendelea kusoma, "Ikawa usiku huo, malaika wa Bwana akatoka, akapiga katika kambi ya Waashuri watu elfu mia nane na hamsini: na

walipoamka asubuhi na mapema, tazama, wote walikuwa maiti. Basi Senakeribu mfalme wa Ashuri akaondoka, akarudi Ninive, akakaa huko." 2 Wafalme 19:20,34-36

Utukufu wa Mungu huko Babeli

Kwa sababu watu wake walioteuliwa hawakuwa waaminifu kwake, Bwana aliwaruhusu wakamatwe na kupelekwa utumwani Babeli. Hata hivyo, miongoni mwao kulikuwa na wachache waaminifu ambao, kama watu binafsi, aliwatumia kama mashahidi wake wakati wa kipindi cha utumwani wao. Miongoni mwao waliojulikana zaidi walikuwa Danieli, na marafiki zake watatu wachanga, Hanania, Misaeli, na Azaria. "Mkuu wa watumishi wa kiume" chini yake ambaye walianza kumtumikia aliwabadilisha majina yao kuwa Belsazari, Shadraka, Meuka, na Abed-nego. Danieli 1:6,7

Daniel alipata umaarufu kwa mara ya kwanza mbele ya mfalme alipoweza, kwa msaada wa Bwana, kumkumbushia ndoto ya Nebukadneza na kuitafsiri maana yake, baada ya "watu wenye hekima, na wanajimu, na wachawi, na Wakaldayo" kushindwa katika jaribio lao la kufanya hivyo. Hii ilikuwa ushuhuda wenye nguvu sana kwa ajili ya Mungu, jambo lililosababisha mfalme kumtambua Danieli, "Hakika Mungu wako ndiye Mungu wa miungu na Bwana wa wafalme na mfunua wa mafumbo, kwa kuwa umeweza kufunua fumbo hili." Danieli 2:47

Ndipo Danielu akateuliwa kuwa mtawala juu ya ufalme wote wa Babeli, "na mkuu wa magavana juu ya hekima yote ya Babeli." Danielu, kwa upande wake,

aliwakumbuka marafiki zake watatu vijana, na akawaomba wateuliwe kuwa wasaidizi wake. Ombi hili likakubaliwa.

Hata hivyo, Nebukadneza punde si punde alisahau alichokiri kumhusu Mungu wa Danieli kuwa "Mungu wa miungu, na Bwana wa wafalme." Alitaka kutambuliwa kama mtawala mkuu, na miungu yake isujudikiwe katika ufalme. Aliweka imebanwa sanamu kubwa iliyokuwa ikiashiria mamlaka yake kama mtawala wa kiraia, na haki yake ya kuwataka watu waabudu miungu yake. Aliamuru kwamba maafisa wote wa ufalme, kwa ishara maalum, wainamie na kuabudu sanamu hii. Wale waliokataa kutii wangetupwa kwenye tanuru ya moto. Inaonekana, Danieli, kwa sababu "alikuwa ameketi langoni mwa mfalme," aliachiliwa kutoka kwa amri hii.

Hata hivyo, marafiki zake watatu hawakuachiliwa. Watu waliomchukia, wakiwa na wivu kwa cheo walichoteuliwa nacho Waisraeli hawa, waliripoti kwamba hawakutii amri ya mfalme ya kusujudu mbele ya sanamu yake ya dhahabu. Akiwa amekasirika, Nebukadneza aliwaita Wahiwiri hao watatu mbele yake, akitaka kujua kama taarifa hiyo ilikuwa ya kweli. Wakamhakikishia kuwa ilikuwa ya kweli. Kisha akadokeza kuwa tayari kuwapa fursa nyingine lakini akafafanua wazi kwamba kama bado wangeipinga amri yake, bila shaka wangetupwa kwenye tanuru ya moto. Ndipo Shadraka, Meshaka, na Abed-nego wakamjibu mfalme, wakisema:

"Mfalme Nebukadneza, hatuhitaji kujitetea mbele yako katika jambo hili. Tukitupwa katika tanuru ya moto,

Mungu tunayemtumikia anaweza kutuokoa kutoka humo, naye atatuokoa kutoka mkononi mwa Mfalme. Lakini hata asipofanya hivyo, Mfalme, tunataka ujuwe kwamba hatutatumikia miungu yako wala kuabudu sanamu ya dhahabu uliyoiweka." Danieli 3:16-18

Sote tunakumbuka matokeo yake. Wale Wahebron watatu walitupwa kwenye tanuru ya moto ambapo moto ulikuwa ukwaka kwa nguvu sana kiasi kwamba watumishi wa mfalme waliowatupa ndani yake walipumua moto na kufa. Hata hivyo, Wale Wahebron watatu walilindwa kwa nguvu ya kimungu.

Kisha mfalme, pengine akiwa na wasiwasi kidogo kama alikuwa ametenda kwa busara au la, baada ya moto kupungua kidogo, alitazama ndani ya tanuru ya moto, na akagundua si tu kwamba Waisraeli watatu walikuwa hai, bali kulikuwa na mtu wa nne pamoja nao, "aliyefanana na Mwana wa Mungu." (Daniel 3:25). Ni kamba tu zilizowafunga ndizo zilizoteketea , na kwa sababu hii, mfalme aliwaona wakitembea-tembea ndani ya moto. Kisha akawaita kutoka kwenye moto, na akasema:

"Atukuzwe Mungu wa Shadrach, Meshach, na Abed-nego, aliyetuma malaika wake, na kuwaokoa watumwa wake waliokuwa wamemtumaini, na waliobadili neno la mfalme, na wakatoa miili yao, ili wasimhudumie wala kumwabudu mungu mwingine yeyote, isipokuwa Mungu wao wenyewe. Basi, naweka amri, kwamba watu wote, mataifa yote, na lugha zote, watakao sema neno lolote baya dhidi ya Mungu wa Shadraka, Meshaka, na Abed-nego, watakatwakatwa vipande vipande, na nyumba zao zitageuzwa kuwa

rundo la mbozi: kwa maana hakuna mungu mwingine aliyeokoa kwa namna hii." Danieli 3:28,29

Tunaweza kuendelea kukumbuka matukio haya ya kosisimua ambapo Bwana alijitukuza mbele ya macho, si tu ya Israeli, bali mara nyingi ya mataifa yaliyoizunguka pia, kwa njia ya ajabu alivyopigania watu wake na kuwaokoa watumishi wake waaminifu. Walikuwa mashahidi wa Mungu Mwenyezi, si sana kwa sababu walielezea sifa zake za utukufu kwa watu, bali kwa sababu alionyesha neema yake kwao kwa ajili ya uaminifu wao usioyumba kwake.

"Ninyi Ni Mashahidi Wangu"

Mungu mwenyewe anahitimisha mtazamo huu kwetu kwa uwazi na uzuri mkubwa, akisema:

"Hivi anasema Bwana aliyekuumba, Ee Yakobo, na aliyekutengeneza, Ee Israeli, Usiogope; kwa maana nimekukomboa, nimekuita kwa jina langu; wewe u ngu. Utakapopita katika maji [kama katika kupita kwa Bahari ya Shamu], nitakuwa pamoja nawe; na katika mito [kama katika kuvuka kwa Yordani], haitakujaa: utakapopita katika moto, hautawaka; wala shina halitakuwasha. Kwa maana mimi ni Bwana, Mungu wako, Mtakatifu wa Israeli, Mwokozi wako: Nilikupa Misri kuwa fidia yako, na Kushi na Seba badala yako." "Mimi, naam, mimi ndiye Bwana; wala siyo pande zangu kuna Mwokozi. Nilitangaza, na kuokoa, na kuonyesha, wala hakukuwa na mungu mgeni katikati yenu; kwa hiyo, ninyi ni mashahidi wangu, asema Bwana, kwamba mimi ni Mungu." Isaya 43:1-3,11,12

Katika aya za kati ya sura hii inayofunua, Bwana anaashiria kwamba mwingiliano wake wa baadaye na watu wake Israeli pia utashuhudia utukufu wake. Aya za 6 na 7 zinasema: "Nitasema kwa kaskazini, 'Acha!' na kwa kusini, 'Usirudishe nyuma!' Leta wana wangu kutoka mbali, na binti zangu kutoka pande za dunia; Kila mmoja aliyeitwa kwa jina langu; maana nimemuumba kwa utukufu wangu, nimemtengeneza; naam, nimemtwa." "

Hii inaonekana kuwa ni rejea kwa kukusanywa upya kwa Israeli waliotawanyika kama inavyotimizwa sasa hivi. Kuna unabii mwingi unaoonyesha kwamba hili lingetokea mwishoni mwa enzi hii ya sasa. Tutanukuu mmoja wao kwa uthibitisho:

"Tazama, siku zinakuja, asema Bwana, ambapo haitasemwa tena, Bwana anaishi, aliyewatoa watoto wa Israeli kutoka nchi ya Misri; Bali, Bwana anaishi, aliyewatoa watoto wa Israeli kutoka nchi ya kaskazini, na kutoka katika nchi zote alizopeleka : na nitawarudisha tena katika nchi yangu niliyoipatia baba zao. Tazama, nitawatuma wavuvi wengi, asema Bwana, nao watawavua; na baadaye nitawatuma wawindaji wengi, nao watawawinda." Yeremia 16:14-16

Ukweli kwamba, katika karne iliyopita, wengi wa mbegu halisi za Abrahamu wamerudi katika Nchi ya Ahadi bila imani, wakichochea, si na upendo wao kwa Mungu bali na tamaa yao ya uhuru wa kitaifa, haukanushi mwanzo wa kutimizwa kwa unabii huu wa ajabu. Ikumbukwe kwamba kutoka hili kutoka kwa mataifa linafananishwa na kutoka kwao kutoka Misri.

Wakati huo nia ilikuwa ni kutoroka utumwa, na ni kwa sababu ya ukosefu wao wa imani na uasi wao dhidi ya Mungu wao ndipo waliruhusiwa kuzurura jangwani kwa miaka arobaini.

Kwamba tunapaswa kutarajia kuwaona wakikusanywa tena katika ukosefu wa imani inaonyeshwa waziwazi na unabii wa Ezeieli 20:33-37, unaosema:

"Kama mimi ni hai, asema Bwana Mungu, hakika kwa mkono wenye nguvu, na kwa mkono ulionyoshwa, na kwa ghadhabu iliyomwagwa, nitawatawala ninyi: Nami nitawatoa miongoni mwa watu, nami nitawakusanya kutoka katika nchi mliyotawanywa, kwa mkono wenye nguvu, na kwa mkono ulionyoshwa, na kwa ghadhabu iliyomwagwa. Nami nitawapeleka jangwani mwa watu, na huko nitateta nanyi uso kwa uso. ... Nami nitawapeleka chini ya fimbo, na nitawafikisha katika mfungo wa agano."

Mambo kadhaa muhimu yanajitokeza katika unabii huu wa kurejea kwa Israeli katika nchi yao na kuanzishwa upya kwao kama taifa. Moja ni kwamba Mungu huwatawala katika "hasira" zake ili kulitimiza. Lugha hii haielezei kurejea kwa hiari kwa watu waliohamasishwa na upendo kwa Mungu wao. Kwanza wanapelekwa katika "jangwa la watu." Usemi huu unaashiria kwamba kwa muda wahamiaji waliokimbia waliokoka wangekuwa katika mchanganyiko na kutokumwamini sawa na ulimwengu uliowazunguka. Mungu anawasihi "uso kwa uso." Hangehitaji kuwasihi kama wangekuwa wakiunga mkono kwa dhati na kumkubali Yesu kama Mwokozi wao.

Baada ya kupitishwa chini ya "fimbo" ya adhabu ya Mungu, hatimaye wanaletwa "katika mfungo wa agano." Hii inaonyesha kwamba wanaporudishwa kwanza katika nchi yao, hawako katika uhusiano wa agano na Mungu wao. Yeremia 31:31-34 inatufahamisha kwamba wakati unakuja ambapo Bwana atafanya "agano jipya na nyumba ya Israeli, na nyumba ya Yuda." Hata hivyo, hili halitakuwa hadi wamepelekwa "chini ya fimbo" ya nidhamu, na baada ya macho yao kufunguliwa kuona utukufu wa Bwana.

Ubinifu wa Ezekieli, katika sura za 38 na 39, unatupa dokezo kuhusu ni lini hili litatokea. Ni wazi kwamba Israeli itaimarika na kustawi zaidi kama taifa kuliko ilivyo sasa, kiasi cha kuvutia makundi ya washambuliaji kutoka kaskazini na sehemu nyingine kuanzisha shambulio dhidi yao. Itakuwa katika shambulio hili ambapo Mungu atapigana tena kwa ajili ya watu wake kama alivyofanya siku za kale.

Ubinifu unasema kwamba Mungu anawachukua hatua dhidi ya kiongozi wa maadui wa Israeli "kwa tauni na kwa damu; nami nitamnyeshea, na majeshi yake, na watu wengi walio pamoja naye, mvua ya mafuriko, na vipini vikubwa vya theluji, moto, na kiberiti." Ezekieli 38:22

Matokeo ya haya yatakuwa kufunguliwa kwa macho ya mataifa kwa utukufu wa Mungu. Siyo hivyo tu, bali Ezekieli 39:7 inatangaza, "Ndivyo nitakavyotangaza jina langu takatifu katikati ya watu wangu Israeli; wala sitawaruhusu tena kuchafua jina langu takatifu: na mataifa watajua kuwa mimi ni Bwana, Mtakatifu wa Israeli."

Hivyo basi, kama Mungu alivyoleta utukufu kwa jina lake kwa njia ya ajabu alivyoshughulika na Israeli zamani, ndivyo itakavyokuwa tena. Kwa njia hii wataendelea kuwa mashahidi wake, si kwa sababu wao ni wazito katika kutangaza wema wa tabia yake, bali kwa sababu, kama zamani, atawalinda na kuwaokoa na atasamehe makosa yao. Kwa kuendeleza wazo hili, Bwana anatangaza zaidi kwa Israeli:

"Hujaninunulia mdalasini wenye harufu, wala mafuta ya dhabihu zenu hajaniwekea. Bali mmenibebesha mizigo ya dhambi zenu, mmenichosha kwa maovu yenu. Mimi, naam, mimi ndiye anayefuta ukiukaji wenu, kwa ajili yangu mwenyewe, na sitakumbuka dhambi zenu tena." Isaya 43:24,25

Mtume Paulo anaelezea zaidi wazo hili, anapofafanua juu ya kurudi kwa Israeli katika uhusiano wa agano na Mungu baada ya "idadi kamili ya Mataifa kuingia," anasema: "na kwa njia hii Israeli yote itaokolewa . Kama ilivyoandikwa: Mwokozi atatoka Zioni; atageuza ukafiri mbali na Yakobo. Na hili ndilo agano langu nao nitakapotangua dhambi zao. Kwa upande wa injili, ni adui kwa ajili yenu; lakini kwa upande wa uchaguzi, wanapendwa kwa ajili ya mababu, maana zawadi na wito wa Mungu havighairiwi. Kama ninyi, ambao zamani mlikuwa wasiwatiifu kwa Mungu, mkapata rehema kwa ajili ya kusiwatiifu kwao, ndivyo nao sasa wamekuwa wasiwatiifu, ili nao sasa wapate rehema kwa ajili ya rehema ya Mungu kwenu. Kwa maana Mungu amewaweka wote katika kusiwatiifu, ili awarehemu wote. Lo, ni wakubwa kiasi gani utajiri, na

hekima, na maarifa ya Mungu! Ni vigumu kiasi gani kwa sisi kuyelewa hukumu zake na njia zake!" Warumi 11:26-33

Baada ya karne nyingi za kusubiri kwa uvumilivu, wakati ambapo Bwana amekaripia Israeli katika uhamisho wao miongoni mwa mataifa, atawarudisha kwake na kuingia katika uhusiano wa agano nao. Paulo anatufahamisha kwamba hii pia itamaanisha "uzima kutoka kwa wafu." Israeli wote, walio hai na waliofariki, watatumika tena na Bwana kama njia ya kuwadhihirishia utukufu wake, na kwa mataifa yote. Tena, watakuwa mashahidi wake, ingawa, kama Bwana anavyoeleza, mojawapo ya michango yao kwa lengo hili ilikuwa ni dhambi zao, jambo lililohitaji kuonyeshwa kwa rehema na upendo wake.

Mashahidi wa Yesu

Wakati wa Enzi ya Injili, nuru ya utukufu wa Mungu imedhihirishwa kwa namna tofauti kabisa. Wakati wa E , Yesu aliposema, "Ninyi ni nuru ya ulimwengu," alikuwa akiwaambia wanafunzi wake. (Mathayo 5:14). Enzi ambayo Mungu alionyesha kwa muujiza mkono wake katika kuwalinda na kuwabariki watu wake walioteuliwa, na katika kuwadhibu maadui zao, ilikuwa inakaribia kuisha. Katika miaka michache tu, watu wa mfano wa Mungu wangesikia yale maneno ya hatima, "Nyumba yenu imeachwa jangwani." (Mathayo 23:38). Kisha nuru ya Mungu ilipaswa kung'aa kupitia njia nyingine, na kwa njia tofauti.

Katika mpangilio huu mpya Yesu alikuwa Kiongozi, Kapteni, Mwanzilishi. Alitangaza kumhusu

mwenyewe, "Mimi ni Mwanga wa ulimwengu." (Yohana 8:12). Yesu alijua kwamba yeye binafsi hangedumu duniani, na kwamba kazi ya Mungu iliyomwaminishwa ingeendelezwa na wawakilishi wake - wajumbe wake. Katika Ufunuo 20:4, wanatajwa kama wale ambao "walikatwa vichwa kwa ushuhuda wa Yesu, na kwa neno la Mungu."

Lugha hii inaelezea ujasiri wa kuuawa kwa ajili ya ushuhuda wa Yesu, na kwa ajili ya neno la Mungu. Wakati wa Enzi ya Injili, uaminifu hupelekea kifo, na tunahimizwa na ahadi, "Kuwa mwaminifu hadi kifo, nami nitakupa taji la uzima." Ufunuo 2:10

Mwanzoni mwa enzi, na kuendelea katika maisha ya mitume, miujiza ilitumika ambayo ilionyesha utukufu wa Mungu. Yesu aliwaponya wagonjwa na kuwafufua wafu. Mitume walifanya vivyo hivyo, lakini wao wenyewe walikufa, na mtazamaji hakupewa ushahidi wowote wa uingiliaji wa kimungu au utunzaji katika maisha yao kuhusiana na hili. Ingawa Yesu alifufuliwa kutoka kwa wafu, ni wachache kando na wanafunzi waliiamini. Roho Mtakatifu alimiminwa juu ya wanafunzi waliokuwa wamsubiri katika Pentekoste, lakini maadui zao walikataa kukubali walichokiona na kusikia kama ushahidi wa mkono wa Mungu katika mambo yao. Badala yake, waliwashtaki kwamba wanafunzi walikuwa wamelewa.

Muda mfupi baada ya mitume kufariki dunia, maonyesho yote ya miujiza ya ulinzi na upendo wa kimungu yakaisha, na watu wa Bwana katika enzi zote tangu wakati huo wameitwa kutembea kabisa kwa imani. Wamekuwa mashahidi wa Yesu, si kwa sababu

neema ya kimungu imedhihirishwa kwa miujiza kwao, bali kwa sababu wamekuwa waaminifu katika kutangaza "injili ya Kristo," ambayo, kama Paulo anavyodai, ni "nguvu ya Mungu kwa ajili ya wokovu." Warumi 1:16

Agizo walilopewa na Yesu lilikuwa kwamba wawe mashahidi wake ulimwenguni kote kwa kuhubiri injili. (Mathayo 28:19; Matendo 1:8). Katika enzi zilizopita, watu wa Bwana walipoitwa mashahidi wake, ilikuwa ni kwa sababu Mungu alidhihirisha utukufu wake kwa njia ya miujiza alivyowashughulikia. Katika Enzi ya Injili, wale wanaoshuhudia kwa ajili ya Yesu hufanya hivyo kwa kutangaza mpango wa ajabu wa wokovu wa mwanadamu ambao Yesu alitumiwa duniani kuutekeleza. Katika kutangaza injili hii, hawazungumzii tu kuhusu muujiza mkuu wa ufufuo wa Yesu, bali pia kuhusu muujiza wa ufufuo wa wale watakaokuwa hai na kutawala pamoja naye.

Zaidi ya hayo, ujumbe kamili wa injili unaitaka kutangazwa kwa muujiza ule mkuu ujao ambao utakuwa wa lazima kwa ajili ya kuamka kwa wafu wote, na urejesho wa k wa wale walio tayari na watiifu hadi ukamilifu kamili wa maisha kama wanadamu duniani. Katika kutangaza mambo kuhusu miujiza hii, mashahidi wa Yesu wanatiwa nguvu na maarifa yao kuhusu yale yaliyotokea zamani. Wanajua kwamba Mungu aliyeokoa Israeli kutoka Misri, aliyewapeleka salama kupitia Bahari ya Shamu na kuvuka Mto Yordani hadi ushindi Kanaani, aliyetuma malaika na kuangamiza jeshi la Waashuri kwa usiku mmoja, na aliyeokoa Waebrania watatu kutoka kwenye tanuru ya

moto, ana uwezo wa kutosha kutimiza ahadi zake zote njema zinazohusiana na ukombozi wa wanadamu wote kutoka kwa dhambi na kifo.

Ni wachache tu kati ya mashahidi hawa wa Yesu waliokwali wamwona, lakini wanaamini ushuhuda wa wale wanaothibitisha ukweli kwamba alifufuliwa kutoka kwa wafu. Pia wanaamini na kutangaza ushuhuda wa Paulo kwamba Yesu alipofufuliwa kutoka kwa wafu alitukuzwa juu ya malaika, falme, na mamlaka, na juu ya jina kila jina linalotajwa, upande wa kulia wa Ukuu juu mbinguni. (Waefeso 1:18-23). Pia wanakubali na kuhubiri ushuhuda zaidi wa Paulo unaotangaza kwamba hatimaye "kila goti lipigwe magoti, ... Na kila ulimi ukiri kwamba Yesu Kristo ni Bwana, kwa utukufu wa Mungu Baba." Wafilipi 2:9-11

Mashahidi hawa wa Yesu wanafurahi kushika nafasi hii, kama wajumbe wake, katika mpangilio wa Mungu, kwa sababu wanafurahia kutii amri ya kimungu ya kumheshimu Mwana, kama vile wanavyomheshimu Baba. Hakika, wanatambua kwamba hawawezi kumheshimu Baba kabisa, isipokuwa wanapofanya hivyo kupitia kwa Mwana. (Yohana i 5:23). Wanajua kwamba kumheshimu na kumwabudu Yesu aliyefufuka na kutukuzwa, na kutumika kama mashahidi wake, hakupungui utukufu wa Mungu, kwa maana wanatambua kwamba ilikuwa ni nguvu ya Baba iliyomuina Mwanawe hadi cheo hiki cha juu upande wa kulia wa Baba.

Kama "washuhuda wa Yesu, na kwa ajili ya neno la Mungu," hawa huenda mbele wakiwa na wimbo wa sifa midomoni mwao - sifa kwa Mungu kwa upendo

wake wa kumtuma Yesu awe Mkombozi na Mwokozi wa ulimwengu. Wanamsifu hekima ya kimungu ya Mungu iliyounda mpango wa upendo kama huo wa wokovu, na haki yake ambayo, ingawa haikuweza kuwasafisha wenye hatia, ilifanya mambo ya kuondoa dhambi zao kwa damu ya Mkombozi. Wanamsifu nguvu ya Mungu ambayo kwa njia yake kila kipengele cha kusudi lake kuu linatekelezwa na kuhakikishwa.

Hawa hawaendi huku na kule wakipiga kelele kwa hisia tu, Sifa kwa Bwana! Hata hivyo, wanamsifu na kumheshimu Mungu kwa kufanya mpango wake wa upendo ujulikane, ambao umeegemea katika Kristo Yesu, Mkombozi. Wanafurahi kwamba Roho Mtakatifu wa Mungu amewaidhinisha kuwa mashahidi wa Yesu. Wanafurahi kwamba wameidhinishwa kuelezea mpango wa Mungu jinsi unavyohusiana na wale walioalikwa kuwa warithi wenzake na Yesu katika awamu ya kiroho ya ufalme wake, na pia kutangaza tumaini la utukufu la "urejesho" kwa wanadamu wote wakati wa miaka elfu moja ya utawala wa Kristo.

Ulimwengu Haukugeuzwa

Ushuhuda huu wa utukufu ambao umetoletwa katika enzi hii yote na mashahidi wa Yesu haujaileta dunia kwenye wokovu, wala hautaileta sasa. Haikuwa mpango wa Mungu kwamba iwe hivyo - mapenzi yake yalikuwa kwamba mafanikio makuu ya kazi hii ya ushuhuda yangekuwa kuwafikia na kuwakua wale ambao wangejiunga na darasa hili maalum na kuthibitisha kuwa wanastahili kuishi na kutawala pamoja na Kristo.

Kwa bahati, wengine wamesikia, na kwa kiasi fulani wamebarikiwa. Hivyo, wameandaliwa kwa kiasi fulani kwa baraka za ufalme zitakazofikia dunia wakati wa Milenia. Mamilioni ya wengine pia wamesikia ujumbe huu lakini hawakuitilia maanani - hata hivyo, umekuwa shahidi hata kwa hawa. Yesu alisema kwamba "injili hii ya ufalme itahubiriwa katika ulimwengu wote kuwa ushuhuda kwa mataifa yote; na ndipo mwisho [wa Enzi ya Injili] utakapokuja." Mathayo 24:14

Yesu alifananisha mashahidi wake binafsi na mishumaa inayong'aa gizani. Tunajua kwamba mshumaa hauangazi mwanga wake umbali mrefu gizani. Unawanufaisha tu wale walio karibu nao. Vilevile, mwanga wa injili unaong'aa kupitia mashahidi wa Yesu ni mwongozo na baraka kuu kwa wale ambao, kwa imani na utauwa, wanakaribia kwake na kwa Bwana anayewakilishwa naye, lakini ulimwengu wa nje huona tu mng'ao hafifu usio dhahiri.

Mtu fulani amesema kwamba nuru ya injili inapong'aa kupitia mashahidi wa Yesu ni kama taa ya baharini kando ya bahari kuu - haijawezeshwa kuangaza bahari yenyewe, bali kuongoza baharia. Hivyo basi, ukweli haujaangaza ulimwengu wakati wa Enzi ya Injili, ingawa umekuwa ndiyo nuru pekee duniani. Hata hivyo, nuru hii imekuwa mwongozo kwa watu wa Bwana mwenyewe wa " ", ikiwawezesha kupata na kutembea katika "njia nyembamba" inayoongoza kwenye "utukufu na heshima na uzima wa milele." Warumi 2:7

"Kama Jua"

Kupitia mashahidi wa Yesu wa enzi hii, injili inahubiriwa hadi "mwisho" utakapofika - mwisho wa enzi. Mfano wa Yesu wa ngano na magugu pia unazungumzia mwisho wa enzi. Mashahidi wa Yesu, katika mfano huu, wanaitwa "watoto wa ufalme," na wakati kazi ya mavuno itakapokamilika kabisa, hawa "watoto wa ufalme" wanasemekana "watang'aa kama jua katika ufalme wa Baba yao." Mathayo 13:38,43

Mwangaza huu kama wa jua utakuwa kwa ushirika na Yesu, "Jua la haki" aliyetabiriwa ambaye atainuka akiwa na "uponyaji katika mabawa yake" ili kuangaza na kubariki ulimwengu wote wa wanadamu. (Malaki 4:2). Mashahidi wa Yesu, kwa pamoja, kama kanisa ushindi, watakuwa sehemu ya ule "Jua la haki," na pamoja na Yesu watasababisha maarifa ya utukufu wa Mungu kujaza dunia nzima, "kama maji yalivyofunika bahari." Isaya 11:9; 40:5

Hivyo, tunaona kwamba Yesu aliposema kwa wale wanafunzi wachache aliowahutubia Mhubiri wake wa Mlimani, "Ninyi ni nuru ya ulimwengu," alimaanisha kwamba hatimaye, wangukuwa zaidi ya nuru "ndani" ya ulimwengu tu. Ni kwa njia hiyo ya mwisho, iliyopungukiwa, ndivyo wamekuwa wakiiacha nuru yao ing'ae hadi sasa. Hii haijakuwa kwa sababu ya ukosefu wa shauku au ari kwa upande wao, bali ni kwa sababu ya mapungufu ya kibinadamu.

Kama Yesu alivyoeleza, giza la ulimwengu huu huichukia nuru, na kwa hiyo wale wanaoishi gizani kwa kawaida huigeuzia mgongo nuru hata wanapoiona.

Shetani ndiye anayehusika pakubwa kwa hili. Kama mungu wa ulimwengu huu, amepofusha akili za wasioamini, "ili wasiione nuru ya injili inayomwonyesha utukufu wa Kristo, ambaye ni mfano wa Mungu." 2 Wakorintho 4:4

Wakati "Jua la haki" linapochomoza "lenye uponyaji katika mabawa yake," na "watoto wa ufalme" wanapong'aa pamoja naye, Shetani atafungwa, ili "asidanganye mataifa tena." (Ufunuo 20:1-3). Mtawala wa "giza" (Waefeso 6:12) akizuiliwa hivyo kuzuia kung'aa kwa nuru kutoka kwa "Jua" hilo la utukufu, ulimwengu wote utapata fursa kamili kumfahamu Yehova, Mungu wa kweli, na Mwanawe mpendwa aliyekufa kwa ajili yao ili waishi. Ndipo ambapo ukweli ule mkuu kwamba Yesu alijitoa kama gharama ya ukombozi kwa wote utashuhudiwa kwa wote. 1 Timotheo 2:4-6

Kazi ya kuwaangaza wanadamu wote itahitaji miaka elfu moja, miaka elfu moja ya ufalme wa Kristo. Kwanza, kizazi kilicho hai kitakuwa kimegeukia "lugha safi" iliyotajwa na nabii Sefania. (Zefania 3:8,9). Hii itakuwa mara tu baada ya "moto wa wivu wa [Mungu]" kuangamiza dunia ya mfano - mifumo yake ya uovu ya sasa - katika "nyakati ya taabu kuu, ambayo haijawahi kuwapo tangu kulipo taifa." Danieli 12:1

Wengi wanaopitia "moto" huo watakuwa hawana maarifa kabisa kumhusu Mungu wa kweli, hivyo basi itakuwa ni lazima wapewe ujumbe safi wa kweli wa " " ili wapate fursa ya kumjua na kumtumikia Mungu ipasavyo, "kwa sauti moja." Hata hivyo, hiyo itakuwa ni mwanzo tu. Ndipo kutakapokuja kuamshwa kwa

mabilioni ya watu waliokufa. Kadiri kila kizazi miongoni mwao kinavyosikia sauti ya Bwana kikiwaita kutoka makaburini, wao pia watahitaji kupata nuru. Hivyo basi, ingawa "Jua" litakuwa likimeta katika Milenia yote, si hadi karibu na mwisho ndipo giza la usiku mrefu wa dhambi na kifo litakapokuwa limeondolewa kabisa kutoka katika akili za watu wote.

Nabii Zekaria anatupa mfano mzuri wa hili. Anazungumzia miaka elfu moja ya utawala wa Kristo - kipindi ambacho "Jua la haki" kitakuwa kinang'aa - kama "siku." Anasema, "Itakuwa siku ya kipekee - siku inayojulikana na Bwana peke yake - bila tofauti kati ya mchana na usiku. Jioni ikifika, kutakuwa na nuru." Zekaria 14:7

"Itakuwa siku hiyo," nabii anaendelea, "majitaka ya uhai yatatoka Yerusalemu." (Zekaria 14:8). "Mto" huu unaonyeshwa katika Ufunuo 22:1,2 kutiririka kutoka kwa "kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwana-Kondoo." Kila upande wa mto kuna "mti wa maisha" wa kiishara, unaobeba matunda yote yanayohitajika yanayotoa uhai, na "majani ya mti huo" ni "kwa uponyaji wa mataifa." Ndipo "Roho na Bibi Arusi" watakaposema, "Njoo. ... chukua maji ya uzima bure." Ufunuo 22:17

Hivyo basi, katika mchanganyiko huu mzuri wa alama, kazi ya baadaye ya mashahidi wa sasa wa Yesu inaonyeshwa. Kwa sasa, ujumbe wetu kwa wote wanaoamini kikamilifu ni kubeba msalaba wao na kumfuata Yesu hadi kifo. Kazi ya kuchagua kundi hili la watiifu - Kristo, kichwa na mwili - itakapokamilika, na nuru kuhusu mpango wa Mungu itakapofunuliwa kwa

wanadamu wote, mwaliko utakuwa kwa wote, "Njoo ...
chukua maji ya uzima bure."